

แนวทางในการพัฒนาหอกระจายข่าว ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

Guideline for Development of Broadcasting Tower of Tharua Subdistrict
Kokphoe District, Pattani Province.

ราเชษฐ์ หีมสุหรี¹

บทคัดย่อ

งานวิจัยแนวทางการพัฒนาหอกระจายข่าว ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานหอกระจายข่าวและปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาหอกระจายข่าว หมู่ที่ 4 ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ดูแลรับผิดชอบหอกระจายข่าว/ผู้ดำเนินรายการประชาชนและผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี โดยใช้แนวคิดหอกระจายข่าวการสื่อสารเพื่อชุมชน การสื่อสารแบบมีส่วนร่วม การวิจัยนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) แบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ผลการวิจัย พบว่า สภาพการดำเนินงานของหอกระจายข่าว หมู่ที่ 4 ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เริ่มจากความสนใจของผู้ใหญ่บ้านในการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับชุมชน เน้นหาเน้นเป็นการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของชุมชนในช่วงเช้าและช่วงเย็น จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ยังไม่มีเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลและรับผิดชอบโดยตรง อุปกรณ์เครื่องส่งสัญญาณเสียงหรือซ้ำชุดบ่อยครั้งหรือไม่สามารถใช้งานได้ รวมทั้งยังไม่มีโครงการเพื่อการพัฒนาหอกระจายข่าวอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม พบว่า ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่ดูแลด้านการประชาสัมพันธ์ของ อบต. โดยตรง แต่คณะกรรมการไม่ได้ดำเนินการใด ๆ ชาวบ้านตำบลท่าเรือเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อบุคคลเป็นหลัก ช่องทางที่ใช้ในการรับข้อมูลข่าวสารจากภายนอกได้แก่ วิทยุกระจายเสียงชุมชน วิทยุโทรทัศน์จากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การรับข้อมูลข่าวสารภายในหมู่บ้านได้จากหอกระจายข่าว ร้านกาแฟ ชุมชน ประกาศของมัสยิดในทุกวันศุกร์ ลักษณะการไหลเวียนของข่าวสารยังเน้นการสื่อสารทางเดียว (One way communication) ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญคืออุปกรณ์เครื่องส่งสัญญาณของหอกระจายข่าวเสียงหรือใช้การไม่ได้การกระจายเสียง ไม่ต่อเนื่องขาดงบประมาณในการซ่อมแซมหรือบำรุงรักษาอุปกรณ์ เครื่องส่งสัญญาณมีไม่เพียงพอ ขาดการจัดสรรเงินตอบแทนหรือเงินเดือน

¹ สาขานิติศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา ยะลา ประเทศไทย 95000

ให้กับเจ้าหน้าที่รวมทั้งขาดเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคนิควิทยุกระจายเสียง แนวทางในการพัฒนาหอกระจายข่าว คือ การจัดตั้งหอกระจายข่าวต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน อุปกรณ์เครื่องส่งสัญญาณมีคุณภาพ และรับฟังได้ทั้งตำบล เปิดโอกาสให้อาสาสมัครจิตอาสา อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) เจ้าหน้าที่ด้านการเกษตรและรวมทั้งเยาวชนได้เข้ามาจัดรายการด้วย เนื้อหารายการต้องเป็นข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน สำหรับรูปแบบการบริหารจัดการต้องอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการ มีการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด

คำสำคัญ: การพัฒนา หอกระจายข่าว

ABSTRACT

This research aimed to study the guideline to develop the Broadcasting Tower of Tharua Subdistrict, Kokphoe District, Pattani Province. The officials who take responsible for the Broadcasting Tower, the announcers, people and local administrative official were selected by purposive sampling. The concept of Broadcasting Tower, the community communication and participatory communication were applied for this study. Data collected via qualitative method; focus group discussion and in- depth interview key informants. The study showed that the working condition of Broadcasting Tower started from the head of villager who interested in informing news and information to the people. The content of the Broadcasting Tower emphasized the community's Public Relation in the morning and in the afternoon. The setting of Broadcasting Tower, from the past until today, may be recognized that there is no official who take responsible and take care directly. The broadcasting equipment always not works and disrepair. There is no development project for Broadcasting Tower clearly and continuously. However, the Broadcasting Tower committee was set up but nothing was done. The people expose to the media through personal communication. The media exposure to the external news and information were community radio, TV from central and local area. While the internal news and information were from Broadcasting Tower, community coffee shop and the announcement of the Mosque in every Fridays. It may be assumed that the flow of information emphasized one way communication. The main problems and obstacles were the equipment of the Broadcasting Tower were in disrepair condition or not working, not continuously broadcasting, lack of

budget to repair or maintenance. The lacking of budget or allowances for the officials including lacking of the radio technicians experts. The pattern for development of Broadcasting Tower is to set objective clearly, the quality of broadcasting tower equipments which be able to listen within the Tambon Tharua area. Giving opportunities to public minded voluntarily officials, public health voluntarily, agricultural officials, and including community's youth for producing their program. For the management pattern, it must be in the form of the committee which has a budget support from Tambon Administrative and Provincial Administrative.

Keywords: Development, Broadcasting Tower.

บทนำ

การให้ความรู้และสร้างโอกาสให้กับประชาชนและชุมชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารอย่างกว้างขวางและเท่าเทียมกันเป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย ประกอบกับคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ.2546 ให้กระทรวงมหาดไทยพิจารณาบูรณาการในภาพรวมเรื่องการใช้หอกระจายข่าวและการดูแลตรวจสอบบำรุงรักษาหอกระจายข่าวเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้สูงสุดทั้งนี้ กำหนดให้หมู่บ้านหรือชุมชนที่ไม่มีหอกระจายข่าวหรือมีแต่ชำรุดใช้การไม่ได้ดำเนินการให้มีหอกระจายข่าวในทุกหมู่บ้านหรือชุมชนเพื่อให้ประชาชนในทุกหมู่บ้านหรือชุมชนได้รับทราบข้อมูลข่าวสารโดยเท่าเทียมกัน

ดังนั้น หอกระจายข่าวจึงเปรียบเสมือนช่องทางสำคัญเพื่อใช้ประโยชน์ในการสื่อสาร หรือเพื่อใช้แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้กับประชาชนในชุมชน เช่น การแจ้งเตือนเหตุร้าย ความเคลื่อนไหว เหตุการณ์น้ำท่วม เป็นต้น แม้ว่าหอกระจายข่าวจะเป็นเครื่องมือสื่อสารที่สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชนได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะในหมู่บ้านชนบทหากแต่มีเพียงเครื่องมือเพียงอย่างเดียว แต่ไม่มีการปรับปรุงในด้านการกระจายเสียง การจัดรายการต่าง ๆ ให้เหมาะสม ก็จะไม่สามารถให้ข่าวสาร ความรู้ ความบันเทิงแก่ชาวบ้านได้ตรงกับความต้องการของชุมชน การดำเนินงานหอกระจายข่าวส่วนใหญ่มักเป็นผู้นำชุมชนและแกนนำชุมชนร่วมกันจัดเพียงไม่กี่คน จึงทำให้ขาดความร่วมมือร่วมทำงานหอกระจายข่าว ทำให้เป็นเหตุที่มาของปัญหาในการดำเนินงาน ทั้งนี้หากเปิดโอกาสให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมคิดร่วมทำร่วมเสนอความคิดเห็นในการปรับปรุงหอกระจายข่าวมากขึ้น จะทำให้ตอบสนองความต้องการของชุมชนได้อย่างแท้จริง ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการดำเนินงานหอกระจายข่าวในชุมชน และศึกษาแนวทางในการ

พัฒนาหอกระจายข่าว ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เพื่อให้ผลที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลให้กับหน่วยงานในชุมชน ที่ทำการส่งเสริมและสนับสนุนหอกระจายข่าวให้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพ และตรงต่อความต้องการของผู้รับสารในชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานหอกระจายข่าว หมู่ที่ 4 ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาหอกระจายข่าว หมู่ที่ 4 ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

แนวคิด ทฤษฎี

แนวคิดการสื่อสารเพื่อชุมชน

คุณลักษณะของการสื่อสารเพื่อชุมชน (Community Communication)

1. เป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication) ที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันอยู่ตลอดเวลาเพื่อเกิดตลาดเสรีทางความคิดเห็นของประชาชนในชุมชน องค์การรัฐในท้องถิ่นมีการเปิดรับฟังทัศนะ ทางเลือกและข้อคิดเห็นใหม่ ๆ ทั้งลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทำให้สถานะของผู้ส่งสารและผู้รับสารไม่ตายตัว มีการผลัดเปลี่ยนบทบาทตลอดเวลา เป็นรูปแบบการสื่อสารใหม่ที่สอดคล้องกับวิธีการดำเนินงานพัฒนาแบบล่าง(ชุมชน) ไปสู่บน (องค์กร/บุคคลากรรัฐ) จะทำให้เกิดประโยชน์ทั้งชุมชนและภาครัฐ

2. ทิศทางการไหลของข่าวสาร (Flow of Information) จะมาจากหลายช่องทาง เช่น การสื่อสารจากเบื้องบน (เจ้าหน้าที่รัฐ) สู่อีกระดับ (ประชาชน) จากล่างสู่บน และการสื่อสารแบบแนวนอน (Horizontal) ที่ชาวบ้านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารระหว่างกันภายในชุมชนหรือระหว่างหมู่บ้าน ทำให้เกิดเครือข่ายชุมชนทางการสื่อสาร ทิศทางการไหลของข่าวสาร มีขอบเขต 3 ประการ คือ การไหลของข่าวสารจากสื่อภายนอกเข้ามาสู่ชุมชน การใช้สื่อเพื่อส่งสารเรื่องราวของชุมชนไปยังองค์กรหรือบุคคลภายนอกชุมชน และการสื่อสารภายในชุมชนเดียวกัน 3. เป้าหมายของการสื่อสารชุมชนเป้าหมายระดับชุมชน

- ระดับชุมชน เป็นการสื่อสารที่มีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชน
- ระดับหน่วยงานนอกชุมชน เป็นการสื่อสารที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงองค์กร หรือหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาและการสื่อสาร

- ระดับสังคมส่วนรวม เป็นการสื่อสารที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม ในระดับกว้าง

แนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Communication)

เป็นรูปแบบหนึ่งที่สำคัญของการสื่อสารชุมชน ที่เน้นหลักสำคัญของประการคือ การเข้าถึง และการมีส่วนร่วมโดยมีเป้าหมาย คือ

- เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมองเห็นคุณค่าของตนเอง เช่นการนำเอาภูมิปัญญา ข้อเด่นของชุมชนมาเผยแพร่ในวงกว้าง

- เพื่อสร้างความมั่นใจในวิถีคิดและความเชื่อและแบบแผนการปฏิบัติชาวบ้านที่เคยกระทำมา เช่น แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ชาวบ้านเริ่มภูมิใจเมื่อมีแนวคิดดังกล่าวสนับสนุนผ่านสื่อต่าง ๆ

- เพื่อพิสูจน์ให้ชุมชนได้รู้จักการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ เมื่อจำเป็นได้

- เพื่อสร้างทักษะในการสร้างสื่อให้ชุมชน เช่นเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งสารเองและกำหนดเนื้อหาที่จะเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ เอง ไม่ว่าจะด้วยการประชุม สภากาแฟ หอกระจายข่าว ฯลฯ

- เพื่อให้ชุมชนใช้การสื่อสารเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความรู้สึก ปัญหา วิเคราะห์และแก้ปัญหาจากคนในชุมชนเอง

- ผลจากการสื่อสารจะช่วยระดับการมีสติและความรู้เท่าทันข่าวสารและมีการร่วมกันระดม เสนอแนะวิธีการดำรงอยู่หรือแก้ปัญหาของชุมชนอย่างยั่งยืนมากกว่าการรอรับความช่วยเหลือจากรัฐ

- การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมแบ่ง การมีส่วนร่วมของชุมชนได้ 3 ระดับคือ

1. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้รับสาร/ผู้ใช้สาร
2. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้ส่ง/ผู้ผลิตสาร
3. การมีส่วนร่วมในฐานะผู้วางแผนและกำหนดนโยบาย

แนวคิดการดำเนินงานหอกระจายข่าว

1. ขั้นตอนก่อนดำเนินการ

1.1 การวิเคราะห์ความจำเป็นและความเหมาะสมในการจัดตั้งหอกระจายข่าว เพื่อให้การก่อสร้างหอกระจายข่าว มีความเหมาะสมและสอดคล้องตรงตามความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

- มีการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

- มีการสำรวจความต้องการการหอกระจายข่าวของชุมชน

- มีการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือกระจายข่าวของชุมชน ก่อนที่จะดำเนินการจัดตั้งหรือกระจายข่าวให้กับชุมชนควรมีการศึกษาถึงความจำเป็นและความเหมาะสมของการจัดทำโครงการก่อนควรให้ความสำคัญกับความจำเป็นและความต้องการและความคิดเห็นของคนในชุมชนให้มากที่สุดซึ่งการวิเคราะห์ความจำเป็นและความเหมาะสมของโครงการดังกล่าวโดยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 การสำรวจความต้องการหรือกระจายข่าวของชุมชน

ขั้นตอนที่ 3 การประชาคม

การมีส่วนร่วมของประชาชน

แนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (People's Participation) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชนบท ทั้งนี้ ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ที่มุ่งเน้นคนเป็นสำคัญมากกว่าการเติบโตทางเศรษฐกิจ ได้พยายามเปลี่ยนแปลงแนวทางการพัฒนาจากระดับบนลงล่าง (Top - down) มาเป็นจากระดับล่างขึ้นบน (Bottom - up) แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดของ โอคเลย์ (Oakley, 1984 : 17) ได้กล่าวว่า แนวทางจากระดับล่างขึ้นบนนี้ เกี่ยวข้องอย่างยิ่งกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน ซึ่งเป็นสิ่งที่ขาดหาย (Missing ingredient) ในกระบวนการพัฒนา การมีส่วนร่วมของชุมชนนั้น มีนักวิชาการได้อธิบายและให้ความหมาย ปัจจัยขั้นตอนการมีส่วนร่วมของชุมชน รูปแบบของชุมชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาไว้มากมาย ซึ่งผู้วิจัยได้นำมา กล่าวไว้เท่าที่จำเป็นและสอดคล้องกับแนวทางการศึกษา

แนวคิดการสื่อสารแบบมีส่วนร่วม (Participatory Communication)

การสื่อสารแบบมีส่วนร่วมมีเป้าหมายสำคัญ คือ

1. เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนมองเห็นคุณค่าของตนเอง เช่นการนำเอาภูมิปัญญา ข้อเด่นของชุมชนมาเผยแพร่ในวงกว้าง
2. เพื่อสร้างความมั่นใจในวิถีคิดและความเชื่อและแบบแผนการปฏิบัติชาวบ้านที่เคยกระทำมา เช่น แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงทำให้ชาวบ้านเริ่มภูมิใจเมื่อมีแนวคิดดังกล่าวสนับสนุนผ่านสื่อต่าง ๆ
3. เพื่อพิสูจน์ให้ชุมชนได้รู้จักการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เมื่อจำเป็นได้
4. เพื่อสร้างทักษะในการสร้างสื่อให้ชุมชน เช่นเป็นผู้ผลิต ผู้ส่งสารเองและกำหนดเนื้อหาที่จะเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ เอง ไม่ว่าจะด้วยการประชุม สภากาแฟ หรือกระจายข่าว ฯลฯ
5. เพื่อให้ชุมชนใช้การสื่อสารเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความรู้สึก ปัญหา วิเคราะห์และแก้ปัญหาจากคนในชุมชนเอง

6. ผลจากการสื่อสารจะช่วยระดับการมีสติและความรู้เท่าทันข่าวสารและมีการร่วมกันระดม เสนอแนะวิธีการดำรงอยู่หรือแก้ปัญหาของชุมชนอย่างยั่งยืนมากกว่าการรอรับความช่วยเหลือจากรัฐ

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นการเตรียมการและการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเพื่อศึกษาสภาพการณ์ดำเนินงานของหอกระจายข่าวในตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานีตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบันเพื่อเป็นข้อมูลภาพรวม

2. ขั้นการใช้การสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เจาะลึก เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาหอกระจายข่าวตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัย มีรายละเอียดแต่ละส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ขั้นการเตรียมการและการศึกษาสำรวจข้อมูลเบื้องต้นเพื่อพัฒนาหอกระจายข่าวของชุมชน

1.1 สำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับบทบาท สภาพปัญหาและอุปสรรคและความต้องการของการดำเนินงานหอกระจายข่าวในทุกหมู่บ้านของตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานีโดยใช้ แบบสัมภาษณ์กลุ่มและการสัมภาษณ์เจาะลึก

1.2 นำผลการศึกษามาวิเคราะห์และสังเคราะห์ด้วยแนวคิดและทฤษฎีทางนิเทศศาสตร์เพื่อนำไปสร้างข้อสรุปสู่การกำหนดแนวทางรูปแบบการบริหารจัดการหอกระจายข่าวแบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่เหมาะสมต่อไป

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือแบบบันทึกข้อมูลการสนทนาตามแนวคำถามที่ผู้วิจัยกำหนด บันทึกเทป ถ่ายภาพนิ่ง มีผู้ดำเนินการสนทนาและวิทยากรประจำกลุ่ม

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูลนำผล/ข้อสรุปที่เป็นความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ การอภิปรายที่คล้ายกันและแตกต่างกันจากเวทีสนทนากลุ่ม มาจัดหมวดหมู่และสังเคราะห์เป็นข้อสรุป

1.5 ใช้วิธีการสัมภาษณ์เจาะลึกผู้นำชุมชน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ด้านหอกระจายข่าวของชุมชน เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน โต๊ะอิหม่าม เจ้าอาวาส สมาชิก อบต. ผู้ปฏิบัติงานองค์กรภาครัฐในท้องถิ่น โดยใช้คำถามแบบไม่มีโครงสร้าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้ คือ ผู้ที่ดูแลรับผิดชอบหอกระจายข่าว ผู้ดำเนินรายการและประชาชนในตำบลท่าเรือ อ.โคกโพธิ์ จ.ปัตตานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ดังนี้

1. ผู้ที่ดูแลรับผิดชอบหอกระจายข่าว ผู้ดำเนินรายการ ในหมู่ที่ 1 – 7 จำนวน 14 คน
2. ผู้นำชุมชนในหมู่ที่ 1 – 7 จำนวน 7 คน
3. ตัวแทนประชาชนในหมู่ที่ 1 – 7 จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) แบบบันทึกการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview)

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะนักวิจัยได้ลงพื้นที่ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานีด้วยตนเองเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลประเภทต่าง ๆ การเก็บรวบรวมข้อมูลในบางช่วงเวลา ก็ดำเนินการเก็บข้อมูลหลายแนวทางพร้อม ๆ กัน เพื่อความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทางเข้าออกพื้นที่ เช่น เก็บข้อมูลการสนทนากลุ่มพร้อม ๆ กับการสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วมหรือการสัมภาษณ์เชิงลึกในประเด็นความต้องการในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการหอกระจายข่าวของตำบลท่าเรือ

การรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นข้อมูลที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม โดยรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่างโดยตรง โดยมีคณะนักวิจัยคือ อาจารย์จากภาควิชาวิทยาศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการเป็นวิทยากรประจำกลุ่ม

การสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยติดต่อประสานงานผ่านรองนายกองค์การบริหารตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี โดยมีผู้เข้าร่วมในการสนทนากลุ่ม 21 คน จัดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 7 คน ได้แก่ กลุ่มที่ 1 นางนงน้อย มณีภาค นางวาสินี มณีภาค นายเนื่อม ถิ่นชุม นางพรทิพย์ แก้วพรหม นายวิเชียร ปลอดภัย นางนิเซ็ง นิแฮ นางเรืองรินทร์ ชาวสังข์ กลุ่มที่ 2 นายมะเย็ง สาและ นางซาอีดะห์ ปือราเฮง นายอับดุลรอหมัน เจะมะ นางอิน ชาวสังข์ นายมะรุดี เจะเลาะ นายสุริยา ดีอราแม นางโสภา แสงงบุญ และกลุ่มที่ 3 นางมารีเยะ ส่าหล่า นายณรงค์ จอมแก้ว นางสาวพรพิมล แสงงบุญ นายนาเซะ เจมะ นางเพชร แก้วทอง นางบังอร แดงประเทศ และนายสมพร สิงห์สมบุรณ์

การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยติดต่อประสานงานผ่านรองนายกองค์การบริหารตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานีเช่นเดิม โดยมีผู้เข้าร่วมในการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 7 คน ประกอบด้วยนายณรงค์ จอมแก้ว นายโชคชัย ศรีกลิ่น นายวิเชียร ปลอดภัย นางอิน ชาวสังข์ นายจรัญ ปลอดภัย และนายอับดุลเราะมัน เจะมะ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในงานวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณลักษณะ (Content Analysis) เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากภาคสนามนำไปสู่การสร้างข้อสรุปหรือคำอธิบายเชิงทฤษฎีต่อไป

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 บริบทชุมชน

ประวัติความเป็นมา: ท่าเรือเป็นชื่อของหมู่บ้านที่ตั้งอยู่ริมคลองท่าเรือ มีประวัติเล่ากันว่าในสมัยก่อนการสัญจรทางน้ำ ใช้คลองเป็นที่ติดต่อซื้อขายสินค้า และเป็นที่จอดเทียบฝั่ง ต่อมาลำคลองสายนี้ตื้นเขินทำให้การเดินทางไม่สะดวก จึงเปลี่ยนไปใช้เส้นทางอื่น จึงเหลือไว้เพียงชื่อเรียกกันต่อ ๆ มาว่า "ท่าเรือ" และใช้เป็นชื่อหมู่บ้านจนถึงปัจจุบันนี้สภาพทั่วไปของตำบลเป็นที่ราบลุ่ม ในฤดูฝนน้ำส่วนใหญ่จะไหลมารวมกันในเขตตำบลท่าเรือ แล้วไหลลงสู่ทะเลผ่านลำคลองท่าเรือ จึงก่อให้เกิดน้ำท่วมพื้นที่การเกษตร ทำให้เกิดการเสียหายได้ทุก ๆ ปีจำนวนประชากรในเขต อบต. 4,719 คน และจำนวนหลังคาเรือน 1,071 หลังคาเรือน จำนวนประชากรเพศชาย 2,343 คน เพศหญิง 2,342 คนรวมทั้งหมดจำนวน 4,685 คนประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพหลัก ทำนา ทำสวน/ทำไร่มีอาชีพเสริมคือเพาะปลูกและเลี้ยงสัตว์

ส่วนที่ 2 ผลการสนทนากลุ่ม (Focus group discussion) และสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview)

สภาพการดำเนินงานหอกระจายข่าว หมู่ที่ 4 ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี ประวัติความเป็นมาของหอกระจายข่าวหมู่ที่ 4 ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เริ่มเมื่อปี พ.ศ. 2530 ผู้ที่เป็นผู้ประกาศคนแรกคืออดีตผู้ใหญ่บ้านโดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกลุ่มหมู่บ้าน อพป. (อาสาพัฒนาป้องกันหมู่บ้าน) และความร่วมมือของประชาชนในหมู่ 4 จากเก็บเงินครอบครัวละ 100 บาทการดำเนินงานหอกระจายข่าวในช่วงแรกเพื่อเป็นเครื่องมือในการแจ้งข้อมูลข่าวสารของทางราชการแก่ประชาชนในหมู่บ้านได้รับทราบตรงกัน ซึ่งในอดีตก่อนปี พ.ศ. 2530 เครื่องมือที่ใช้คือ เกราะ เมื่อมีข่าวสารที่ต้องแจ้งให้ประชาชนทราบก็จะตีเกราะส่งสัญญาณให้ประชาชนมารวมพลเพื่อรับทราบข่าวสาร หอกระจายข่าวในยุคนั้นเริ่มต้นด้วยอุปกรณ์ไม่กี่ชิ้น คือ เครื่องส่ง 100 วัตต์ เครื่องขยายเสียง เครื่องเล่นเทป ไมโครโฟน 1 ตัว และลำโพง 2 ตัว จากนั้นปี พ.ศ. 2548 ได้งบประมาณสนับสนุนซื้ออุปกรณ์เพิ่ม คือ เสาสูง 8 เมตร เครื่องส่ง 300 วัตต์ เครื่องเล่นซีดี 1 เครื่อง วิทยุเทป 1 เครื่อง ไมโครโฟน 1 ตัว และลำโพง 4 ตัว และต่อมาในปี พ.ศ. 2549 ได้รับงบประมาณจาก อบต. ซื้อเครื่องส่ง 300 วัตต์เพิ่ม และระหว่างการดำเนินงานเมื่ออุปกรณ์เสียก็จะใช้เงินจากกองทุน

หมู่บ้านที่ได้จากค่าเช่าตลาดนัดสัปดาห์ละ 1 วัน ซึ่งก็เป็นรายได้ของหมู่บ้านที่ไม่มากนัก และบางครั้ง ก็เป็นรายได้จากส่วนตัวของผู้ประกาศเองสำหรับจุดแรกที่มีหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านไม่ได้เป็น อาคารขององค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ

“จุดแรกที่หมู่บ้านเป็นอาคารเล็ก ๆ ที่อ่านหนังสือพิมพ์ แต่ก่อนใช้ไม้ค้ำฝาโพง อดีตกับ ปัจจุบันเหมือนกัน โดยมีลุงเป็นคนประกาศ เพราะลุงเป็นคนที่มีจิตสาธารณะ และเป็นคนพูดเก่ง”

สำหรับเนื้อหาส่วนใหญ่ในการจัดรายการเน้นเป็นการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของทางราชการ สลับกับการเปิดเพลงลูกทุ่ง ช่วงเวลาที่ประกาศเป็นช่วงเช้าหลังจากที่ชาวบ้านกลับจากการกรีดยาง คือ เวลา 08.00 – 08.30 น. ใช้เวลาเพียงครึ่งชั่วโมงต่อครั้ง กับช่วงเย็น เวลา 17.00 – 18.00 น. โดยในช่วงเช้าประกาศเกี่ยวกับข่าวสารในหมู่บ้าน ชาวจากหน่วยงานราชการ บางครั้งมีการเปิดหน้าต่างตะลุงให้ฟังด้วย ผู้จัดรายการหรือผู้ประกาศของหอกระจายข่าวตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เป็นอดีตผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีถิ่นฐานในตำบลท่าเรือตั้งแต่กำเนิด หากย้ายจากหมู่บ้านอื่นเข้ามาเนื่องจากมีครอบครัวอยู่ในพื้นที่ และอยู่ในพื้นที่มาแล้วไม่ต่ำกว่า 7 ปี ทั้งนี้ ในการจัดตั้งหอกระจายข่าวไม่ได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อุปกรณ์เครื่องส่งข่าวดูบ้อย ทาง อบต.จัดตั้ง+จัดหาอุปกรณ์ สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการมีวัตถุประสงค์ เพื่อแจ้งข้อมูลข่าวสารภายในชุมชน การดำเนินงานในอดีต เพียงไม่กี่คน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน โต๊ะอีหม่าม เลขานายก อบต. และรองนายก อบต. มีการจัดตั้งคณะกรรมการแต่ไม่ได้ดำเนินการใด ๆ เนื้อหาที่น่าสนใจส่วนใหญ่เป็นข่าวแจ้งคนเสียชีวิต งานบุญ น้ำท่วม โรคภัยไข้เจ็บของชุมชน

อย่างไรก็ตาม การมีหอกระจายข่าวในหมู่บ้าน เป็นสิ่งที่ชาวบ้านมีความพอใจเป็นอย่างมาก เพราะจะได้สื่อสารเข้าใจตรงกันและการสร้างความเข้าใจที่ดีต่อกัน ดังคำกล่าวที่ว่า

“พอใจเป็นอย่างมากที่มีหอกระจายข่าว เพราะหมู่บ้านจะได้มีการพัฒนา ชาวบ้านจะได้รับรู้ข่าวสารทางราชการและมีความเข้าใจตรงกัน หอกระจายข่าวมีบทบาทที่มีประโยชน์คือ เป็นเครื่องมือสื่อสารให้ชาวบ้านได้รับรู้ข่าวสารของทางราชการ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำหมู่บ้านกับชาวบ้าน และชาวบ้านกับชาวบ้าน และเป็นเครื่องมือที่เข้าถึงทุกครัวเรือน...”

สภาพการสื่อสารของประชาชนชาวตำบลท่าเรือ

1. การเปิดรับข่าวสารของชาวบ้าน จากอดีตถึงปัจจุบันผ่านสื่อบุคคลเป็นหลัก (ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา สมาชิก อบต. ผู้ใหญ่บ้าน พ่อบ้าน) สำหรับช่องทางที่ประชาชนในตำบลท่าเรือใช้ในการรับข้อมูลข่าวสารจากภายนอกได้แก่ วิทยุกระจายเสียงชุมชน วิทยุโทรทัศน์จากส่วนกลางและ

ส่วนภูมิภาคคือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ยะลา ส่วนการรับข้อมูลข่าวสารภายในหมู่บ้านได้จากหอกระจายข่าวภายในหมู่บ้านร้านค้าแฟ้มชุมชน ประกาศของมัสยิดทุกวันศุกร์

2. ลักษณะการไหลเวียนของข่าวสาร เป็นการสื่อสารทางเดียว One Way Communication จากผู้นำชุมชน และเป็นการสื่อสารสองทาง Two Way Communication โดยการพูดคุยในร้านค้าแฟ้ม ร้านค้าชุมชน มีการติดต่อสื่อสาร Top Down Communication. (จากผู้นำชุมชน เจ้าหน้าที่รัฐในพื้นที่สู่ชาวบ้าน)

- การสื่อสารระดับกลุ่ม : กลุ่มอาชีพ อสม. ชมรมผู้สูงอายุแข็งแรง การจัดประชาคม เวทีชาวบ้าน เสวนาชุมชนและเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (KM) และเป็นการสื่อสารที่สร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน (แต่ละหมู่บ้านของตำบล) และภายนอกชุมชน (การไปร่วมประชุม เวทีชาวบ้าน ศึกษาดูงาน เป็นภาคีในการวิจัยกับหน่วยงานภายนอก ฯลฯ)

ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของหอกระจายข่าวตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานีคือ

1. อุปกรณ์เครื่องส่งสัญญาณของหอกระจายข่าวเสียหรือใช้การไม่ได้ หากมีการซ่อมหรือบำรุงรักษาต้องใช้เวลา นาน ส่งผลให้ไม่สามารถกระจายเสียงได้อย่างต่อเนื่อง
2. งบประมาณในการซ่อมแซมหรือบำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องส่งสัญญาณมีไม่เพียงพอ การติดตั้งลำโพงไม่ครอบคลุมทุกครัวเรือน บางแห่งไม่ได้ยิน
3. ไม่มีการจัดสรรเงินตอบแทนหรือเงินเดือนให้กับผู้ดูแลอุปกรณ์เครื่องส่งสัญญาณ ทำให้ไม่มีผู้ทำหน้าที่โดยตรงในการดูแลอุปกรณ์เครื่องส่งสัญญาณ
4. ขาดเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคนิควิทยุกระจายเสียง

แนวทางการพัฒนาหอกระจายข่าว หมู่ที่ 4 ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

ต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการจัดตั้งหอกระจายข่าว อาทิ เพื่อเป็นช่องทางในการถ่ายทอดข่าวสารของทางราชการและข่าวสารทั่วไป นอกเหนือจากการสื่อสารทางช่องทางอื่น ๆ ควรจัดหอกระจายข่าวในช่วงเย็น เนื่องจากบรรยากาศดี ต้องการให้มีอุปกรณ์เครื่องส่งสัญญาณ เครื่องเสียงที่ดี และมีคุณภาพ ไม่เสียง่ายมีหอกระจายข่าวที่เชื่อมโยงสัญญาณและสามารถรับฟังได้ทั้งตำบล ผู้ประกาศน่าจะเป็นผู้นำหมู่บ้าน อาทิ นายกองดีการบริหารส่วนตำบล ผู้ใหญ่บ้าน อาสาสมัครจิตอาสา อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) เจ้าหน้าที่ด้านการเกษตรและรวมทั้งเยาวชนด้วย สถานที่ตั้งหอกระจายข่าวน่าจะตั้งอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบลในส่วนของเนื้อหาของหอกระจายข่าว ต้องการให้แต่ละหมู่บ้านมีการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของหมู่บ้านของตนเอง

เนื้อหารายการและรูปแบบการนำเสนอ

เป็นเนื้อหารายการข่าวสารทั่วไป ข่าวสารจากทางราชการ ข่าวสารเหตุการณ์ความไม่สงบ ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้าน ประเพณีวัฒนธรรม ข่าวการเมืองทั้งภายในและภายนอกหมู่บ้าน เนื้อหาข่าวสารที่เกี่ยวกับสุขภาพ เช่น โรคระบาด ปัญหายาเสพติด และความรู้ในการพัฒนาหมู่บ้านต่าง ๆ รูปแบบการดำเนินรายการควรมีวิทยากรหรือผู้รู้มาประกาศหรือชี้แจงให้ชาวบ้านรับทราบสลับกับเพลงบ้าง รวมทั้งให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนในการพูดหรือประกาศและการดำเนินงานด้วย ควรใช้ภาษาถิ่น 2 ภาษาคือ ภาษาถิ่นใต้และภาษามลายูท้องถิ่น

รูปแบบการบริหารจัดการของการดำเนินงานหอกระจายข่าว

ควรจัดรูปแบบการบริหารจัดการการดำเนินงานหอกระจายข่าวในรูปแบบของคณะกรรมการ คณะกรรมการมีการแบ่งงานและความรับผิดชอบที่ชัดเจน มีการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีการติดตั้งเครื่องส่งกระจายเสียงและศูนย์กลางดำเนินการที่องค์การบริหารส่วนตำบลควรบรรจุแผนการดำเนินงานหอกระจายข่าวในแผนพัฒนาตำบล

ข้อเสนอแนะ

สำหรับผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี

- จัดการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ในการจัดรายการหอกระจายข่าวให้มีประสิทธิภาพในการใช้งานได้ตลอดเวลาถ้าโพงทุกจุดต้องใช้งานได้และฟังชัดทุกหมู่บ้าน
- จัดให้มีเจ้าหน้าที่ประจำเพื่อทำหน้าที่ดูแลอุปกรณ์เครื่องส่งสัญญาณให้มีประสิทธิภาพและมีรายได้หรือเงินเดือนสนับสนุน
- ให้มีการดำเนินงานด้านหอกระจายข่าวอย่างเป็นระบบ มีแผนงาน/ งบประมาณชัดเจน มีผู้รับผิดชอบโดยตรง รวมทั้งให้มีการส่งกระจายเสียงหอกระจายข่าวอย่างต่อเนื่อง
- ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดรายการ เช่น เยาวชน อสม. และชาวบ้านออกอากาศสัปดาห์ละ 3 วัน ช่วงเวลาเช้า 09.00 น.
- สำหรับทุกวันศุกร์ให้มีรายการบรรยายธรรมและจริยธรรม
- หน่วยงานราชการควรสอบถามความต้องการที่แท้จริงของชาวบ้านก่อนให้การสนับสนุนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ของหมู่บ้าน
- ควรมีการจัดอบรมคณะกรรมการดำเนินงานหอกระจายข่าวของทุกหมู่บ้านทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันและเกิดความเข้าใจตรงกัน

สำหรับผู้ประกาศ/พิธีกร/โฆษกของหอกระจายข่าว

- ผู้ประกาศ/พิธีกร/โฆษกต้องฝึกอบรวมการพูดก่อนการออกอากาศ
- ผู้ประกาศ/พิธีกร/โฆษกต้องมีบท/สคริป์รายการ การนำเสนอเนื้อหาต้องให้รัดกุมกระชับ เข้าใจง่ายและใช้ภาษาพื้นเมืองในการจัดรายการ (ภาษาถิ่นใต้+ภาษามลายูท้องถิ่น)
- เนื้อหาที่นำเสนอหลากหลาย เช่น สาธารณสุข การศึกษา การเกษตร เศรษฐกิจ ธรรมะ รับสมัครงาน พัฒนาอาชีพ ข่าวประชาสัมพันธ์ของ อบต. หน่วยงานในพื้นที่และภายนอก
- ให้ชาวบ้านที่มีประสบการณ์การพูดในชุมชนสามารถร่วมจัดรายการได้
- อยากรู้ให้ตั้งแถวชนที่ติดยาเสพติด (ใบกระท่อม) มีส่วนร่วมจัดรายการ

สำหรับประชาชนในชุมชน

- ต้องจัดอบรมเรื่องความสำคัญของหอกระจายข่าวในชุมชน การตระหนักถึงสิทธิในการรับรู้ข่าวสาร
- ฝึกทักษะการเป็นผู้ประกาศที่ดี โดยอาจจะร่วมกับสถาบันการศึกษาที่สอนทางด้านนิเทศศาสตร์ในพื้นที่

สรุป

หอกระจายข่าวของตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี เริ่มจากผู้ใหญ่หมู่ที่ 3 สนใจด้านการแจ้งข้อมูลข่าวสารให้กับชุมชนได้รับทราบ โดยบุคคลิกแล้วเป็นผู้ใหญ่บ้านที่เป็นผู้ส่งสารที่มีทักษะในการพูดและมีจิตสาธารณะ สำหรับเนื้อหาในการจัดรายการเน้นเป็นการประชาสัมพันธ์ข่าวสารของชุมชนในช่วงเช้ากับช่วงเย็น ทั้งนี้ ในการจัดตั้งหอกระจายข่าวจากอดีตจนถึงปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่า โดยทั่วไปยังไม่มีเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลและรับผิดชอบโดยตรง ในบางหมู่บ้านอุปกรณ์เครื่องส่งสัญญาณเสีย อุปกรณ์เครื่องส่งชำรุดบ่ยหรือไม่สามารถใช้งานได้ รวมทั้งยังไม่มีโครงการเพื่อการพัฒนาหอกระจายข่าวจากองค์การบริหารตำบลท่าเรืออย่างชัดเจนและไม่ได้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม พบว่า ได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการที่ดูแลด้านการประชาสัมพันธ์ของอบต. โดยตรง แต่คณะกรรมการไม่ได้ดำเนินการใด ๆ

สำหรับการเปิดรับข่าวสารของชาวบ้านตำบลท่าเรือใช้ช่องทางผ่านสื่อบุคคลเป็นหลัก ได้แก่ ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา สมาชิก อบต. ผู้ใหญ่บ้าน ช่องทางที่ใช้ในการรับข้อมูลข่าวสารจากภายนอก ได้แก่ วิทยุกระจายเสียงชุมชน วิทยุโทรทัศน์จากส่วนกลางและส่วนภูมิภาคคือ สถานีโทรทัศน์ช่อง 11 ยะลา ส่วนการรับข้อมูลข่าวสารภายในหมู่บ้านได้จากหอกระจายข่าวภายในหมู่บ้าน ร้านกาแฟชุมชน ประกาศของมัสยิดในทุกวันศุกร์ ทั้งนี้ อาจกล่าวได้ว่า ลักษณะการไหลเวียนของข่าวสารยังเน้นการสื่อสารทางเดียว One Way Communication จากผู้นำชุมชน

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญของหอกระจายข่าวตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานี คือ อุปกรณ์เครื่องส่งสัญญาณของหอกระจายข่าวเสียหรือใช้การไม่ได้ การกระจายเสียง ไม่ต่อเนื่อง ขาดงบประมาณในการซ่อมแซมหรือบำรุงรักษา อุปกรณ์เครื่องส่งสัญญาณมีไม่เพียงพอ ขาดการจัดสรรเงินตอบแทนหรือเงินเดือนให้กับเจ้าหน้าที่รวมทั้งขาดเจ้าหน้าที่ผู้เชี่ยวชาญทางด้านเทคนิค วิทยุกระจายเสียง

สำหรับแนวทางการพัฒนารูปแบบหอกระจายข่าว หมู่ที่ 4 ตำบลท่าเรือ อำเภอโคกโพธิ์ จังหวัดปัตตานีคือ การจัดตั้งหอกระจายข่าวต้องมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ควรจัดหอกระจายข่าว ในช่วงเย็น อุปกรณ์เครื่องส่งสัญญาณมีคุณภาพ มีหอกระจายข่าวที่เชื่อมโยงสัญญาณและสามารถ รับฟังได้ทั้งตำบล ต้องเปิดโอกาสให้อาสาสมัครจิตอาสา อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) เจ้าหน้าที่ ด้านการเกษตรและรวมทั้งเยาวชนได้เข้ามาจัดรายการด้วย ส่วนสถานที่ตั้งหอกระจายข่าวน่าจะ ตั้งอยู่ที่องค์การบริหารส่วนตำบล

ในส่วนของเนื้อหารายการ ต้องเป็นข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อหมู่บ้าน เนื้อหาข่าวสาร ที่เกี่ยวกับสุขภาพ

สำหรับรูปแบบการบริหารจัดการต้องอยู่ในรูปแบบของคณะกรรมการที่มีการแบ่งงานและความรับผิดชอบที่ชัดเจน มีการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานต่าง ๆ อาทิ องค์การบริหารส่วน ตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. มาตรฐานหอกระจายข่าว.(ออนไลน์).

แหล่งที่มา :http://www.thailocaladmin.go.th/work/e_book/eb1/std210550/9/9.html

สุธี วรประดิษฐ (ผู้รวบรวม). การมีส่วนร่วมของประชาชน. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

http://trat.nfe.go.th/trat/topic5_old.php?page=5

ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม. แลหน้าเศรษฐกิจสังคมไทย. (ออนไลน์). แหล่งที่มา :

<http://www.thailabour.org/thai/news/47120601.html>. 25 มกราคม 2547.

ปรมะ สตะเวทิน. 2538 เอกสารประกอบชุดวิชา การสื่อสารเพื่อการพัฒนา. นนทบุรี : สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ประยูร ศรีประสาธน์. 2542 รายงานการวิจัย เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ในการ

ดำเนินงานของคณะกรรมการการศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา.ปทุมธานี:

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เมตตา ดีเจริญ. 2545 “ประสิทธิผลของการดำเนินรายการหอกระจายข่าวที่ผู้รับสารมีส่วนร่วม 2 รูปแบบเพื่อส่งเสริมการพัฒนาท้องถิ่นในเขตอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา”

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

พรเทพี สุวรรณพงษ์. 2545 “การดำเนินงานหอกระจายข่าวสารประจำหมู่บ้านในจังหวัด

มหาสารคาม ” วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

วิจิต นันทสุวรรณ และจันทน์ แรกพินิจ. 2541 “บทบาทของชุมชนกับการศึกษา”. รายงาน

การศึกษาวิจัยเสนอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนัก
นายกรัฐมนตรี.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2546 การบริหารและจัดการเทศบาลในยุคปฏิรูปการเมือง. กรุงเทพฯ :

สำนักพิมพ์โพธิ์เพชร.

สุชาติ จักรพิสุทธิ์. 2547 “การศึกษาทางเลือกของชุมชน”, วารสารศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 27 (4) : 18 – 23. (มิถุนายน – สิงหาคม 2547).

อคิน รพีพัฒน์. 2547 การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. กรุงเทพฯ : ศูนย์การศึกษานโยบาย

สาธารณสุข.

อภิญา กังสนารักษ์. 2544 รูปแบบการบริหารแบบมีส่วนร่วมในองค์กรที่มีประสิทธิผลระดับคณะ
ของสถาบันอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.